

5. Potovanja po Andaluziji in Portugalski

Ustanovitelj Opus Dei – življenjepis sv. Jožefmarija Escrivája.

30. Okt. 2023

↗ Nazaj na kazalo

Nedolgo po posvečenju prvih treh duhovnikov jim je Jožefmarija dal nekaj navodil, ki naj bi se jih držali na svojih apostolskih potovanjih. Ti napotki so bili strnjen povzetek nadnaravnih sredstev in ciljev, ki jih

poleg še nekaterih praktičnih nasvetov nikdar ne bodo smeli izgubiti izpred oči.^[1] Skladno s temi smernicami so skušali čim prej obiskati tamkajšnjega škofa in se pogovoriti s poznanimi duhovniki v kraju, ki so ga obiskali.

V vsej tej zgodbi je vseskozi opaziti, da je bil velik del ustanoviteljevih apostolskih prizadevanj usmerjen k mladim študentom. Torej ni prav nič presenetljivo, da so na teh potovanjih povečini obiskovali glavna mesta provinc, v katerih je bila univerza in škofovski sedež. Razumeti razlog tega dejstva pomeni doumeti tudi nekatere apostolske značilnosti zgodnjega širjenja Opus Dei, in sicer: zamisel o služenju škofijam na eni strani, na drugi pa začetek apostolskih dejavnosti zlasti med bolj izobraženimi osebami.

Apostolska gorečnost je Jožefmarija že od leta 1928 priganjala, da se je

lotil oznanjanja med ljudmi v svoji okolici, ki so opravljali najrazličnejša fizična ali umska dela. Predvsem pa se je posvečal mladim univerzitetnim študentom in tako že od vsega začetka svoja prizadevanja usmerjal v ***apostolat razuma***.^[2] Poleg mladostne zagnanosti je bilo v njih več notranje dovzetnosti in manj predsodkov. Bili so tudi bolj velikodušni. Vse to je bilo obvezno treba upoštevati pri širjenju sporočila, ki je trčilo ob miselnost in navade, utrjene v teku stoletij. O tem je spregovoril v *Poti*: ***Mladost da vse, kar lahko da: da samo sebe brez vseh omejitev***.^[3]

Obe omenjeni značilnosti – služenje in pokorščina cerkveni hierarhiji ter apostolat med strokovno razgledanimi ljudmi – se pojavljata v prvih pravnih dokumentih o Opus Dei, kjer je kot eden od posebnih ciljev ustanove naveden učinkovit vpliv med izobraženci, ki so ključni

sestavni del vsake družbe.^[4] Tam je prav tako omenjeno njegovo služenje Cerkvi in sinovska pokorščina škofom.

Apostolsko delo v mestih, kjer so bile univerze ali visoke inženirske šole, je opazno naraščalo. Ni še minilo leto dni od posvečenja prvih duhovnikov, ko so bili že dobro vidni trdni temelji in hiter razvoj dejavnosti po osrednji in severni Španiji. Precej manj pa na jugu, kjer še ni bil odprt noben center Dela.^[5] Jožefmarija je torej sklenil odpotovati v Andaluzijo, da bi se s škofi poglobljeno pogovoril o Opus Dei. Imel je trden cilj razširiti področje apostolata ter v ta namen odpreti dva študentska domova, enega v Sevilji in enega v Granadi, obenem pa je želel spodbuditi porajajoče se apostolske dejavnosti, ki so jih verniki Dela že izvajali v nekaterih drugih krajih na jugu Španije.^[6]

Za odhod iz Madrida so določili torek velikega tedna 1945. Očeta bodo spremljali José Luis Múzquiz, ki je kot duhovnik v zadnjem času potoval po tistih krajih, ter arhitekta Ricardo Fernández Vallespín in Jesús Alberto Cagigal; na ta način bi lahko nemudoma pridobili strokovno mnenje o možnosti, da hiše, ki so jih nameravali obiskati, preuredijo v študentske domove. Potovali bodo z avtomobilom.^[7] Voznik, sicer tudi odličen mehanik, je bil dobrodušen in umirjen mož. Ime mu je bilo Miguel Chorniqué in je že dve leti vozil avto, ki so ga uporabljali oče in starejši člani Dela. Te njegove usluge so bile nepogrešljive, saj je tako cestni kot železniški javni prevoz prinašal polno negotovosti in zapletov. Obetali so se številni obiski ter nujna in neizogibna potovanja, ki jih je narekoval razvoj Dela. Bilo je torej treba nabaviti avtomobil. Ko je Miguel začel delati za njih, so imeli na razpolago eno vozilo s plinskim

generatorjem. (V tistem obdobju je bilo bencin težko dobiti, zato so ljudje za avtomobilski pogon, vsaj določen čas druge svetovne vojne, uporabljali nekakšne peči na drva, nameščene na zadnjem delu vozila, v katerih je nastajalo plinasto gorivo.) Nekaj mesecev sta oče in njegov voznik na tistih razdejanih španskih cestah prestajala skrajno tvegane pustolovščine. Iz najrazličnejših nezgod sta tolikokrat odnesla celo kožo, da je Miguel Chorniqué po vsem tem zaključil: Odtlej »sem bil prepričan, da če je v avtomobilu oče, potem se nam ne bo nikoli zgodilo in se tudi ne more zgoditi prav nič«. ^[8]

V sončnem jutru 27. marca 1945 so odrinili proti Extremaduri, z Miguelom za volanom Studebakerja. Odkar so zapustili prestolnico, oče in José Luis v avtu prepevata. V daljavi uzrejo zasnežene vrhove gorovja Sierra de Gredos. Postanek za kosilo v kraju Trujillo, obogatenem s hišami

in palačami konkvistadorjev.

Ustavijo se v Méridi, saj je oče želel, da si arhitekta nekoliko pretegneta noge in si ogledajo rimske ruševine ter arheološki muzej v mestu. Znova sedejo v avtomobil in prečkajo rdečkasto krajíno Tierra de Barros: vinogradi, oljčni nasadi, zorana polja.

Ob prihodu v Seviljo se je že nočilo. Skozi strnjeno množico ljudi, ki so šli k procesijam ali se vračali z obredov, si je avto utiral pot ter prečkal most Triana. Usmerili so se proti študentskemu domu Casa Seras, kjer so jih pričakovali nekateri člani Opus Dei. Zaradi številnih obiskovalcev, ki so prišli za veliki teden, so bila vsa prenočišča zasedena. Kljub vsemu so naposled našli nekaj prostih sob v hotelu Oromana v vasi Alcalá de Guadaira nedaleč od Sevilje. Predno pa so se odpravili v Alcalá, so se pomešali med množico, da bi v mraku spremljali mimohod katere

izmed procesij. Ob spominu na tisti veliki torek in na doživetje seviljske noči se je ustanovitelj nemalokrat v duši razvnel, ko je zrl kakšno podobo svete Marije.

V procesiji so nesli tipičen oder (*paso*), pred katerim se je pomikal dvoreden sprevod spokornikov v značilnih kapucastih oblačilih. Nosili so ga na ramenih. Kip Device Marije na odru je pokrival baldahin, podprt s srebrnimi drogovi; ob njenem vznožju preproga cvetja ter kakšnih sto sveč, katerih plameni so se lesketali v draguljih, ki so krasili Božjo Mater. Oče je tiho motril ta prizor.

Stal sem tam in jo gledal in začel sem moliti ... Odnoslo me je v deveta nebesa. Medtem ko sem gledal tisto predragoceno Marijino podobo, se nisem več zavedal, da sem v Sevilji in da sem na ulici. In nekdo me je takole potrepljal po rami. Obrnil sem

se ter zagledal nekega podeželana, ki mi je dejal:

– Oče, tale ne velja nič. Ta prava je naša!

Na prvi vtis se mi je to zdelo skoraj svetoskrunsko. Zatem sem pomislil: Prav ima; kadar jaz komu kažem slike svoje matere, četudi so mi vse všeč, prav tako rečem: Tale, tale je najboljša.^[9]

Naslednji dan, v sredo, so si ogledali nekaj stanovanj, poleg drugih tudi hišo Monteflorido, ki je stala na Ulici Canalejas in je bila očetu zelo všeč. Ležala je v središčnem delu mesta. Bila je v odličnem stanju za vselitev. Njena arhitekturna zasnova je vzbujala občutek vedrine in imenitnosti: svetlobarvna opeka z dodatki keramike in belega marmorja, okna in balkoni z rešetkastimi ograjami ter čudovito notranje dvorišče z vrtom.

Popoldne sta šla oče in José Luis obiskat kardinala Seguro. Ta ju je sprejel v prisrčnem in očetovskem duhu (slovel pa je gospod Pedro Segura po tem, da je bil mrk in čemeren mož, kar so potrjevala tudi dejstva). V četrtek so nadaljevali z obiski. Ricardo Fernández Vallespín se je vrnil v Madrid, preostali popotniki so popoldne odrinili proti Jerezu. Pred odhodom je oče imel izobraževalno srečanje za skupino Seviljčanov. Prav na kratko in z žarom jim je namenil nekaj besed o evangeliju tistega dne, nato je sledil sproščen govor ter prodorno in zahtevno spraševanje vesti.

Ubrali so pot proti jugu. Po vaseh, skozi katere so se peljali, je bilo tisti dan pogosto srečati kakšno živahno ljudsko procesijo. Ko v hotelih v Jerezu niso našli prostora, so se odpeljali naprej do kraja Puerto de Santa María, kjer se je končno zdelo, da so našli mirno prenočišče za tisto

noč. In tako je dejansko tudi bilo – dokler se ni ob dveh zjutraj na bližnji ulici zaslišalo ropotanje bobnov in hreščanje trobent.

Na veliki petek je oče opravil več obiskov v Cádiz, najprej pri gospodu škofu. Ko jih je pot nato vodila v smeri kraja Algeciras, so lahko pri Tarifi jasno razločili obris afriške obale na drugi strani Gibraltarske ožine. Ne da bi se ustavljala ob lepotah obmorskega sveta, je očetova misel poletela na afriško celino in se prelila v glasen vzdih: ***Je mogoče, da bi Ožina predstavljala oviro za krščanstvo? Koliko dela nas čaka!***^[10]

Algeciras, Estepona, Marbella, Málaga. Ravno ko so prispeli v Málaga, se jim je pokvaril avto. Oče se je srečal s škofom, potem pa obiskal svojega starega prijatelja z imenom José Suárez Faura in skupaj sta obujala spomine na tista težka

leta v Madridu, ko sta oba spadala pod palatinsko cerkveno oblast, ki je bila v času republike ukinjena. Ko se je Jožefmarija popoldne vrnil v stolnico, se je zapletel v pogovor z nekim znancem duhovnikom. V hipu so pristopili še drugi, tako da je bil naenkrat obdan s krogom kanonikov, katerih radovednost je pozorno spremljala njegove kretnje in besede. (Kot je pozneje dejal oče, so ga pazljivo opazovali v želji, da bi ***videli to živalco.***)^[11]

Okvara na Studebakerju je bila k sreči hitro odpravljena. Prenočili so v Antequeri. Tam je na velikonočno nedeljo, 1. aprila, maševal pri patrih trinitarcih. Okrog poldneva so bili že v Córdoba, kjer so se tako kot v drugih mestih drug za drugim zvrstili načrtovani obiski. Popoldne, ko so končali, so si ogledali znamenite kordovske eremitaže, starodavni samostan v gričevju nedaleč od mesta. Staremu

puščavniku, ki jim je razkazal tisti kraj, je oče izročil nekaj miloščine, ta pa jim je razdelil letake z verzi, povezanimi s tistim okoljem. Ena od pesmi se je glasila:

Nadvse visok je vrh!

Križ visoko je zelo!

Kako malo manjka,

da dosežemo nebo!^[12]

Oče je bil zelo zadovoljen ob pogledu na tisto puščavniško življenje:

Občudoval sem ga, je dejal, obenem pa sem jasno pokazal, da mora vsakdo iskati svetost tam, kjer ga Gospod pokliče. Ravno tako sveto je mogoče živeti na Glavni ulici v Madridu. Človek je lahko enako oddaljen od nebes, če stoji na Trgu Cibeles ali pa na slikoviti kordovski gori.^[13]

Kar na pobočju hriba, sedeč na skali, je oče za Joséja Luisa in Jesúsa Alberta vodil popoldansko meditacijo. Ko so prišli v hotel, je bil Jožefmarija izčrpan. Zaradi napornega dneva ali zaradi diabetičnih težav? Težko reči, ker se ni pritoževal. Ko pa bi ga bili vprašali, bi najverjetneje odgovoril po svoji navadi: ***Oče se počuti dobro do takrat, ko bo manjkalo deset minut do njegove smrti. Tisti, ki mora vedeti, kako je z njim, to že ve.***^[14]

Ko je v ponedeljek dopoldne oče končal z obiski, so se odpravili proti Jaénu. Sami oljčni nasadi, do koder seže pogled. V škofijskem dvorcu jim sporočijo, da je gospod škof na potovanju. Pot jih vodi naprej proti Granadi. Tisto noč prebijejo v nekem hotelu v Alhambri.

V torek, 3. aprila, je oče daroval mašo v župnijski cerkvi v bližini hotela.

Poleg srečanja z nadškofom, msgr. Agustínom Parradom, so si ogledovali mestne stavbe, ki bi jih bilo mogoče preurediti v študentski dom. Tudi popoldne so nadaljevali z iskanjem. »Toda očetu,« bo zapisal José Luis v dnevnik tistega potovanja, »je bolj kot katerakoli druga všeč vila 'Carmen de las Maravillas' [Čudovita]. Dostop je slab, ko pa si enkrat tam, se zares izkaže vredno svojega imena.«^[15] José Luis in Jesús Alberto sta hitro skicirala osnutek za prostorsko razporeditev notranjščine tiste stavbe, ki je bila razmeroma skromna in v nič kaj dobrem stanju. Tisto, kar je bilo res mogoče označiti kot čudovito, pa je bil razgled, ki se je z vrha stolpiča odpiral na mesto in ravnino ob reki Genil.

Enako kot v Sevilji, Málaga in Córdoba je bilo načrtovanih precej srečanj. Do takrat je Jožefmarija v svojih triinštiridesetih letih življenja doživel že ogromno in spoznal toliko

ljudi, da je prav zares mogel o sebi reči, kar si je nekoč mislil o rodbinah Albás in Blanc: da je imela družina njegove matere **znance vse do Sibirije**.^[16] V ustanoviteljevem primeru to sploh ni zvenelo kot pretiravanje. Dokaz za to je dolg seznam cerkvenih dostojanstvenikov in drugih oseb, ki jih je srečeval po andaluzijskih mestih in vaseh, kamor ga poprej večinoma še nikoli ni zanesla pot. (Izjema je bilo tisto tvegano potovanje iz Burgosa v Córdobo aprila 1938, ko je iskal neko dušo, potrebno duhovne pomoči.) Sedaj, ko je bil prvičkrat v Granadi, se je nepričakovano pojavil na domu gospoda in gospe markize Torres de Orán ter ju prijetno presenetil. In bržkone je pogovor stekel o spominih na tisto obdobje v letih 1936 in 1937, ki so ga prebili skupaj, zaprti v kliniki doktorja Suilsa.^[17]

Četrtega aprila je oče maševal v stolnici v kraju Almería. S škofom se

ni bilo mogoče sestati, tako da je nadaljeval pot proti Murcii. Murcijski škof pa je bil bolan in tudi njega niso mogli obiskati. Naslednje mesto na popotovanju je bila Orihuela. Škof je bil zdoma, odšel je v Alicante. Tja so se odpravili in Jožefmarija je naposled uspel najti orihuelskega škofa, msgr. Joséja Garcío Goldáraza, ki se je mudil v frančiškanskem samostanu.

V Madrid so se vračali 5. aprila skozi kraje Elda, Almansa, Albacete in Quintanar de la Orden. Tako kot na potovanju v preteklih dneh je oče svojim spremljevalcem dajal zgled pobožnosti do najsvetejšega zakramenta. Od časa do časa se je ustavil in obiskal kakšno cerkev, pred tem pa jim je že od daleč pokazal cerkveni zvonik, da bi jih spodbudil k dejanju ljubezni do Boga.

* * *

Ko so bile po povratku v Madrid urejene potrebne uradne zadeve, se je začelo preurejanje dveh hiš, izbranih za bodoči študentski dom. To sta bili vila »Carmen de las Maravillas« v Granadi, pozneje preimenovana v Študentski dom Albayzín, v Sevilji pa stavba na Ulici Canalejas. Meseca avgusta 1945 so prevzeli Albayzín v posest^[18] in začeli so prihajati prvi stanovalci, toda prenovitvena dela so tekla počasi. Težave so bile z električno napeljavo, z vodovodom, s kanalizacijo,^[19] poleg tega pa je finančno vprašanje, kot bomo videli, postajalo vse bolj pereče.

Ko se je ustanovitelj s svojega tretjega potovanja na Portugalsko v tistem letu 1945 vrnil v Madrid in se je že bližal začetek akademskega leta, je granadskemu nadškofu, msgr. Agustínu Parradu, poslal pismo, datirano s 3. oktobrom. V prvem odstavku mu je pojasnil, da je ena od

apostolskih dejavnosti Opus Dei ***delo na področju verskega in strokovnega izobraževanja intelektualcev*** in da želi v Granadi odpreti dom za študente (Albayzín), ***od katerega se pričakujejo obilni sadovi.***

Priložen je bil pravilnik študentskega doma in skladno s kanonom številka 1265 je gospoda nadškofa zaprosil za:

– Blagoslov in vašo odobritev te apostolske dejavnosti v študentskem domu.

– Dovoljenje za poljavno kapelo s tabernakljem v tem domu.^[20]

V pismu z dne 22. oktobra je Jožefmarija potrdil prejem željenega dokumenta ter nadškofa povabil, naj daruje prvo mašo v kapeli študentskega doma:

Predragi gospod nadškof!

Le nekaj vrstic, da se vam zahvalim za vso vašo dobroto. Prejel sem dokument o dovoljenju za kapelo in tabernakelj – še en tabernakelj več! –, sedaj pa manjka le še to, da bi bil moj gospod nadškof tisti, ki bo shranil našega Gospoda v tisti hišici Albayzín. To vas bo v nekaj dneh prišel prosit gospod José Luis de Múzquiz.^[21]

Preureditev kapele se je zavlekla dlje, kot je bilo predvideno. Štirje tedni so minili, preden je José Luis Múzquiz nadškofa zaprosil, naj za kapelo, ki je bila tedaj pripravljena, izda ustrezen odlok o cerkvenopravni vzpostavitvi.^[22]

Prosilcu je bilo 23. novembra 1945 uradno odgovorjeno: »Na podlagi predhodne prošnje in poročila s tem odlokom cerkvenopravno vzpostavljamo poljavno kapelo, za katero je bilo zaprošeno, ter

dovoljujemo, da se v njej shranjuje najsvetejši zakrament.«^[23]

Ustanoviteljeva vestnost, s katero se je držal kanonov *Zakonika cerkvenega prava* in odlokov škofijske oblasti, je jasen pokazatelj njegovega spoštovanja do cerkvenopravnih predpisov. Uradni postopki, na enak način kot v primeru kapele Študentskega doma Albayzín, so bili vloženi tudi za druge kapele. S tem pa prošnji, naslovljenih na nadškofijsko kurijo, še ni bilo konec, saj je 30. novembra Jožefmarija poslal še dva nova dopisa. V enem od teh spoštljivo ...

IZPOSTAVLJA, da v OPUS DEI obstaja hvalevredna navada mesečnega bedenja pred Jezusom v najsvetejšem zakramentu kot izraz ljubezni in zadoščevanja, ter vas

NAPROŠA za ustrezno dovoljenje, da bi bilo v kapelah vseh hiš, ki jih Delo ima v nadškofiji Granada, mogoče

slovesno izpostavljati Najsvetejše na večer pred prvim petkom vsakega meseca.^[24]

V drugem dopisu, datiranem ravno tako s 30. novembrom 1945, pa ...

IZPOSTAVLJA, da je v kapelah hiš, kjer člani OPUS DEI izvajajo svojo apostolsko dejavnost, hvalevredna navada iz ljubezni do križanega Gospoda poljubiti leseni križ, ki je vedno nameščen v omenjenih kapelah. In s ciljem okrepiti našo ljubezen in globoko spoštovanje do znamenja našega odrešenja vas

NAPROŠA, da podelite odpustek vsakokrat, kadar bo kdo pobožno poljubil leseni križ v kapeli katere izmed hiš v tej nadškofiji, v katerih člani OPUS DEI izvajajo svojo apostolsko dejavnost, ter ob tem izrekel kak molitveni vzklik.^[25]

V Sevilji so stvari tekle bolj gladko. V ponedeljek, 10. decembra 1945, so

potekale še zadnje priprave na sprejem očeta. Malo pred kosilom je prišel z avtom v spremstvu Joséja Luisa Múzquiza. Tisto popoldne je za skupino članov Opus Dei imel meditacijo. Iz kapele so vsi prišli odločeni, da se poboljšajo in postanejo zelo sveti, takšna je bila moč božje milosti, ki je delovala po Jožefmarijevi besedi.

V torek po jutranji meditaciji je oče daroval sveto mašo – prvo mašo v kapeli Študentskega doma Guadaira. Preden jih je obhajal, je navzočim namenil nekaj besed v spodbudo, naj Gospoda prosijo tako kot učenca na poti v Emavs, ***da bi bil naša luč in da bi ostal z nami.***^[26]

* * *

Leta 1945 je bil Jožefmarija kar trikrat na Portugalskem. Najprej februarja, ko je šel obiskat škofa mesta Tuy, svojega dobrega prijatelja patra Joséja Lópeza Ortiza. V nekem

samostanu v Tuyu je v tistem času prebivala sestra Lucija, fatimska vidkinja. Škof se je dogovoril za srečanje med redovnico in Jožefmarijem. V tistem pogovoru pa se je pokazala božja previdnost, saj je sestra Lucija ustanovitelja vztrajno prosila, naj gre na Portugalsko. Potovanje je sicer bilo del njegovih apostolskih načrtov, vendar ne ravno v tistem hipu. Takrat pri sebi niso imeli niti potnih listov, vendar to ni bila ovira, saj je sestra Lucija z enim telefonskim klicem v Lizbono pridobila dovoljenje za vstop v Portugalsko za očeta in njegove spremljevalce.^[27]

Potovanje, na katero sta se oče in Álvaro 20. januarja odpravila iz Madrida, s kratkimi postanki v krajih Ávila, Salamanka, Valladolid, Palencia, León, Astorga in Orense, se je na prigovarjanje sestre Lucije nepričakovano podaljšalo z obiskom portugalskih dežel. Očeta in Álvaro

sta spremljala tuyski škof in škofijski tajnik, gospod Eliodoro Gil Rivera, ki je že nekoč prej potoval z Jožefmarijem – tistega dne, julija 1938, ko so v Leónu zamudili vlak.^[28] Za volan je sédel Miguel Chorniqué.

Dne 5. februarja so bili v Oportu, kjer jih je sprejel škof, msgr. Agostinho de Jesus Souza. Naslednji dan jih je na kosilo povabil msgr. José Alves Correia da Silva, škof mesta Leiria. Zatem so obiskali Marijino svetišče v Fatimi, katerega gradnja je bila ravno pri koncu. V Aljustrelu se je oče srečal z več družinami, ki so bile udeležene pri zgodovinskih fatimskih dogodkih, in naredili so tudi fotografijo z materjo Jacinte, ene izmed vidkinj. V Fatimi je ustanovitelj molil za bodoče apostolsko delo na Portugalskem in opremil predgovor k četrti izdaji *Svetega rožnega venca* z datumom: 6. februar 1945.

Naslednji dan se je v Lizboni z njim pogovarjal kardinal Cerejeira, ki je bil zelo prijazen, vendar – po besedah tujskega škofa – »novosti Dela ni kaj dosti razumel«. ^[29]

Jožefmarija se je z njim dogovoril, da se ob naslednji priložnosti podrobneje pogovorita o Opus Dei.

V Coimbri jih je, čeprav je bil bolan, sprejel msgr. Antonio Antunes. Kot pripoveduje msgr. López Ortiz v nasprotju s svojim prejšnjim komentarjem, je bil coimbrski škof »sama prisrčnost in ljubeznivost ter je bil zelo pripravljen pomagati. Oče je odločil, da se bo apostolsko delo začelo tam.« ^[30]

Iz Coimbre jih je pot vodila v obratni smeri: Oporto, Tuy, Santiago de Compostela, Covadonga, Burgos, Valladolid. ^[31] Nazaj v Madrid so prispeli 14. februarja. Sredi junija je oče v Álvarovem spremstvu drugič odpotoval na Portugalsko za teden

dni, v drugi polovici septembra 1945 pa je opravil še tretje potovanje, prav tako z Álvaro. ^[32]

Leta 1946 je nekaj vernikov Opus Dei že stalno živelo v Coimbri. Kakor hitro so našli ustrezno bivališče, je ustanovitelj zaprosil škofa, gospoda Antonia Antunesa, za dovoljenje za kapelo s tabernakljem.

Silno sem bil hvaležen za obe pismi, ki ste mi ju poslali, piše meseca maja coimbrskemu škofu, in za novice, ki mi jih sporočate o španskih izobražencih v Coimbri. Pozneje vas je verjetno imel čast pozdraviti profesor Univerze v Santiagu dr. López Rodó. Gotovo ste že seznanjeni s tem, da se je v Coimbri našla hiša, ki smo jo lahko najeli. Zaradi tega bi vam bil zelo hvaležen, če bi nam priskrbeli vzorec dokumenta, s katerim je potrebno na vas nasloviti prošnjo za dovoljenje za poljavno kapelo in tabernakelj. ^[33]

Leta 1945 je imel Miguel Chorniqué dela na pretek. Oče je célo leto potoval iz kraja v kraj, kar je prineslo obilno apostolsko setev.^[34] Med enim od svojih potovanj po severu Španije je iz San Sebastiáná sporočil svojim sinovom v Bilbao, da jih bo naslednji dan, 9. oktobra, obiskal. Že nekaj časa so ga nestrpno pričakovali. Večji del poletja so se ukvarjali z urejanjem Študentskega doma Abando in v tistih dneh so šle h koncu zadnje priprave. Zato je, ko je bil naznanjen Jožefmarijev obisk, njegove sinove navdal občutek zadovoljstva, ker so svojo nalogo vestno izvedli in je bilo vse zgledno opravljeno.

Očeta sta spremljala Álvaro del Portillo in Pedro Casciaro. Čim je stopil iz avtomobila in »komaj je prestopil prag,« pripoveduje neki očividec, »se je ozrl naokrog, se

obrnil k Pedru in mu rekel: ***Vzemi svojo beležnico in piši, prosim.*** V trenutku je oče odkril petnajst ali dvajset stvari, ki niso bile dobro dokončane.«^[35]

Ker so gradbena dela še potekala, je nameraval v kapeli darovati prvo mašo, ampak ne da bi Gospoda shranil v tabernaklju. Izbrani dan je bil 11. oktober.^[36] Ravno sredi maše so vodovodni inštalaterji začeli povzročati silen hrup. Okna kapele so gledala na notranje dvorišče hiše, katere zidovi so bobnenje udarcev še ojačale. Ko je prišel trenutek obhajila, se je oče obrnil k navzočim in jim namenil nekaj kratkih besed. Zaradi ropotanja delavcev naj ne bodo raztreseni – tako je očetove besede razumel eden od pričujočih –, kajti v okolju dela in aktivnosti se morajo posvečevati: »Sredi mnogovrstnega hrušča sveta, v katerem živimo – kajti Delo nas od njega ni oddaljilo –, moramo mi biti

kontemplativni in se zavedati božje navzočnosti v naši duši, tako kot smo se takrat zavedali resnične navzočnosti Jezusa Kristusa v zakramentu.«^[37]

Po otvoritvi Študentskega doma Abando sta prišla na vrsto domova Guadaira in Albayzín, zatem pa je sledila prava apostolska mreža centrov in študentskih domov po vseh glavnih univerzitetnih mestih.^[38] Ponekod so te hiše predstavljale začetek delovanja, v drugih primerih pa razširitev apostolata. (Centri, ki niso delovali kot študentski domovi, so na primer bili: Palau in Clínica^[39] v Barceloni, Rúa Nueva v Santiagu, Rincón v Valladolidu ter center na Ulici Correo v starem jedru mesta Bilbao.)

O Jožefmarijevih apostolskih načrtih pričajo njegove prošnje, poslane cerkvenim oblastem v prvih mesecih leta 1946. Dne 31. januarja je na

zaragoškega nadškofa naslovil dopis, v katerem je izrazil svojo željo po razvoju apostolskega dela Opus Dei v aragonski prestolnici, ***tako kot to že poteka po drugih španskih univerzitetnih mestih, kjer skladno s svojimi posebnimi cilji deluje na področju izobraževanja intelektualcev.*** V ta namen ga je torej prosil, naj izda ustrezno dovoljenje za odprtje študentskega doma.^[40]___

Istega dne, 31. januarja 1946, se je s podobno prošnjo obrnil še na škofa v Oviedu^[41]___ in Murcii,^[42]___ dva dni pozneje je v enakem slogu pisal škofu v Coimbri,^[43]___ 14. februarja pa zaprosil za dovoljenje za odprtje študentskega doma v Santiagu de Compostela.^[44]___ Nazadnje je 4. aprila 1946 oddal še vlogo za odobritev poljavne kapele v centru Rincón v Valladolidu (Ulica Montero Calvo 24), ***za čas, ko traja gradnja študentskega doma.***^[45]___ Nadaljnje

zgodbe omenjenih projektov se med seboj razlikujejo. Študentski dom Monterols v Barceloni je bil odprt šele za božič 1948.^[46]_____

Apostolsko širjenje v Barceloni je šlo skozi različna obdobja. Minevali sta dve leti od znamenitih barcelonskih dogodkov, ko je šel oče na potovanje v Barcelono in Zaragozo – od 25. do 28. maja 1943 –, da bi prvičrat shranil Gospoda v tabernaklju centra Palau.^[47]_____ Tistega dne so njegovi sinovi ganjeni poslušali meditacijo, ki jo je imel v kapeli, kjer je nato daroval mašo. Jožefmarijeve besede so bile prežete z nadnaravnim optimizmom: »Temu prvemu tabernaklju bo v Barceloni kmalu sledilo še nekaj drugih.«^[48]_____ Gospod bo s svojo milostjo ravno zaradi vsega trpljenja, ki so ga morali prestati, pomnožil sadove, ki jih je zanje hranil v tem mestu. Prišel je čas, da se znova pogumno zaženejo v javen apostolat med ljudmi. Za njimi je bilo

tisto žalostno obdobje, ko jim je ustanovitelj leta 1941, zato da ne bi prilivali olja na ogenj, svetoval, naj obrzdajo svojo vnemo po pridobivanju duš. Jeseni je poleg starega centra Palau že delovalo stanovanje na Ulici Muntaner 444.^[49] Naslednji razvojni skok v Barceloni je bila otvoritev Študentskega doma Monterols v akademskem letu 1948/1949.

Apostolskemu razmahu, ki ga je Delo v Španiji doživelo med letoma 1944 in 1946, je treba dodati še razvoj izven njenih meja, navkljub zgodovinskim okoliščinam, ki temu niso bile naklonjene ne pred ne po vzpostavitvi miru leta 1945. V tistih letih so po več evropskih in ameriških državah službeno potovali José María Albareda, Francisco Botella, José María González Barredo, José Orlandis, Juan Jiménez Vargas, Rafael Calvo Serer in drugi. Ustanovitelj se je zavedal, da je

napočil trenutek za širitev po vsem svetu.

↗ Naslednje poglavje

↗ Nazaj na kazalo

[1] V neki žepni beležnici iz leta 1944 je José Luis Múzquiz našel naslednji seznam napotkov, ki jim jih je dal oče:

Cilj potovanja: pomoč pri izobraževanju drugih. Obveščanje. Vodenje in spodbujanje apostolata.

Sredstva: Molitev – v molitvi premišljevati o cilju potovanja, o značilnostih posameznih oseb, o težavah in poročilih, ki jih je treba sestaviti.

Mrtvičenje: skrbeti za red in izkoriščanje časa.

Notranje življenje: ohranjati moramo božjo navzočnost, biti veseli, enotni.

Nadalje je zapisano:

Spodbujati ljubezen, bratske opomine, pokorščino (slediti napotkom, ne pa lastnemu mnenju – v tem je učinkovitost).

Norme – ne čisto na koncu.

Uboštvo – s čutom za praktičnost.

Tem splošnim smernicam so bila dodana še druga, podrobnejša navodila:

Pred potovanjem: razmisliti o obvestilih, ki jih je treba poslati; pregledati korespondenco s prejšnjega potovanja in posebna naročila. Na potovanju mora vladati posebna gorečnost.

In sledila je še vrsta praktičnih opozoril: ***Obveščati pravočasno; premisliti, ali nas bo na potovanju spremljal še kdo; prositi za blagoslov pred potovanjem; ne pozabiti na naslove posameznih oseb.***

Med potovanjem je bilo treba govoriti z direktorjem, z drugimi člani Dela, z osebami, s katerimi so imeli stike. In potrebno je bilo obiskati ***škofa, poznane duhovnike, prijatelje itd.***

Po koncu *potovanja*: ***poročati o lastnem duhovnem učinku, o težavah, ki so se pojavile, napisati poročilo, razposlati sporočila, ne pozabiti na zadolžitve, podati obračun stroškov potovanja itd.***

(José Luis Múzquiz de Miguel, RHF, T-04678/1, str. 6–7).

[2] Prim. *Pot*, št. 978.

[3] *Prav tam*, št. 30.

[4] Prim. Amadeo de Fuenmayor *et al.*, *op. cit.*, *Apéndice Documental 9*, str. 516.

[5] Od oktobra 1943 je nekaj članov Dela živelo v Sevilji, v študentskem domu Casa Seras, ki je deloval v okviru Šole za špansko-ameriške študije in je spadal pod Vrhovni svet za znanstveno raziskovanje. Prvi center Opus Dei v Sevilji je bil Študentski dom Guadaira na Ulici Canalejas.

[6] Prim. José Luis Múzquiz de Miguel, RHF, T-04678/1, str. 46.

[7] O tem potovanju obstajata dve poročili. Eno je sestavil José Luis Múzquiz de Miguel, RHF, D-15204-26; drugo pa Jesús Alberto Cagigal Gutiérrez, RHF, D-15204-27.

[8] Miguel Chorniqué Roncero, RHF, T-06433, str. 5. Avtomobil je bil znamke Studebaker Champion z

registrsko številko mesta Bilbao:
BI-13865.

»Oče,« pripoveduje Miguel Chorniqué, »je bil izredno deloven človek. Ni mi jasno, kako smo mogli dohajati ritem njegovega dela. Na potovanjih smo premagovali neverjetne razdalje. Gospod Álvaro, ki je izračunaval povprečno hitrost in prevoženo pot, je ugotovil, da so najkrajša dnevna potovanja znašala okrog 900 kilometrov, najdaljša pa tudi 1200. Treba je upoštevati, da je danes to veliko, v tistih časih pa je ob najrazličnejših težavah, ki so se pojavljale, človeško gledano bilo pravo junaštvo. Nekega dne smo v časopisu prebrali, da je med neko volilno kampanjo – najbrž okrog leta 1950, če upoštevamo, da je Churchill ponovno kandidiral po porazu na volitvah leta 1945 – slavni britanski politik z letalom prepotoval 16.000 ali 17.000 kilometrov. Ne vem, ali sem jaz ali je gospod Álvaro

pripomnil, da smo v istem času mi naredili ravno toliko kilometrov, ampak z avtomobilom. Očetu se je to sovpadanje zdelo zelo zabavno.

Ker so bila potovanja dolga, smo bili na poti vse do poznih ur ali pa smo se odpravili zelo zgodaj zjutraj. Oče je le redkokdaj prespal v avtu« (*prav tam*, št. 7).

[9] AGP, P04 1972, str. 422.

[10] RHF, D-15204-26.

[11] Prim. *prav tam*; prim. tudi: José Luis Múzquiz de Miguel, RHF, T-04678/1, str. 75. V centru Diego de León je oče sprejemal veliko obiskov, ki so prihajali z različnimi nameni. Tistih, ki so hoteli videti ustanovitelja iz nezdrave radovednosti, se je izogibal, kajti – tako je pravil – ***edino, kar hočejo, je videti to živalco***; prim. Francisco Ponz Piedrafita, *Mi encuentro con ...*, op. cit., str. 102–104.

[12] Antonio Fernández Grilo, *Las Ermitas de Córdoba*.

[13] RHF, D-15204-27.

[14] Ignacio Echeverría Recabeitia, RHF, T-05855, str. 13.

[15] RHF, D-15204-26.

[16] *Zapiski*, št. 1476, 10. 1. 1938.

[17] Prim. Carmen Peñalver Gómez de las Cortinas, markiza Torres de Orán, RHF, T-05090, str. 3. Ustanovitelj je gospodu in gospe Torres de Orán običajno pošiljal božično voščilo; prim. npr. Pismo iz Madrida, katerega naslovnik je Manuel María Fernández de Prada y Vasco, markiz Torres de Orán, EF-441225-7.

[18] Prim. RHF, D-00074-19 (Dnevnik Študentskega doma Albayzín); in Pismo iz Madrida monsinjorju Manuelu Hurtadu y Garcíi, EF-450821-1; v zvezi z *administracijo*:

Pismo iz Madrida članicam Dela v Bilbao, EF-460124-1; in Pismo iz Madrida članicam Dela v centru Los Rosales, Villaviciosa de Odón, EF-460124-2.

[19] Prim. RHF, D-00074-19.

[20] Prošnja je označena z datumom 2. oktober 1945. Preostali dokumenti so bili: pismo, pravilnik študentskega doma idr.; Pismo iz Madrida monsinjorju Agustínu Parradu Garcíi, EF-451003-2; RHF, D-15434 in D-15166.

[21] Pismo iz Madrida msgr. Agustínu Parradu Garcíi, EF-451022-1.

[22] Prošnja je datirana v Granadi, 20. novembra 1945. Prim. Dnevnik Študentskega doma Albayzín, AGP, Sec. N.3, leg. 074-19; in RHF, D-15434.

[23] *Prav tam*; in *Registro oficial de la Curia*: Reg. lib. 1 B, št. 807 in 1037.

[24] RHF, D-15160.

[25] RHF, D-15161. Podeljenih je bilo 200 dni odpustkov za poljub lesenega križa; prim. Reg. lib. 1.B, št. 1081.

[26] Prim. Dnevnik Študentskega doma Guadaira, AGP, Sec. N.3, leg. 137-27.

[27] Petindvajset let pozneje se je ustanovitelj spominjal podrobnosti tega svojega prvega pogovora s sestro Lucijo:

Do nje sem bil zadržan, saj sem vedel, da je svetnica. Ob tem ni bila prav nič nejevoljna, temveč se je vrnila in mi prišla povedat, da mora Opus Dei priti na Portugalsko. Odgovoril sem ji, da nimamo potnih listov, ona pa je odvrnila: To lahko nemudoma uredim jaz. Po telefonu je poklicala v Lizbono in nam priskrbela dokument za prehod čez mejo.

O Marijinih prikazovanjih sploh nisva govorila; tega nisem nikdar počel. Je žena izredne ponižnosti. Vedno ko jo srečam, jo spomnim, da ima precejšnje zasluge za začetek Dela na Portugalskem
(Zapiski s klepeta, 27. 3. 1970; prim. AGP, P01 1981, str. 1362).

Msgr. José López Ortiz pa o tistem Jožefmarijevem pogovoru s sestro Lucijo pravi: »Med drugim ji je rekel tudi približno takole: ***Sestra Lucija, ob vsem, kar ljudje govorijo o vas in o meni – kaj če povrhu vsega končava v peklu ...!*** Oče mi je povedal, da se je sestra Lucija zamislila in mu z vso preprostostjo dejala: 'Zares, prav imate.'
Jožefmarija je bil zelo vesel, ko je videl njeno ponižnost« (José López Ortiz, v: *Testimonios ...*, op. cit., str. 236).

Prim. tudi Álvaro del Portillo, *Sum.* 875; Alberto Cosme do Amaral, *Sum.* 6791.

[28] Prim. Eliodoro Gil Rivera, *Sum.* 7748.

[29] José López Ortiz, v: *Testimonios ...*, *op. cit.*, str. 237.

[30] *Prav tam.*

[31] Prim. Álvaro del Portillo, *Sum.* 857.

[32] Prim. Álvaro del Portillo, *Sum.* 627; tudi Pisma iz Madrida patru Nicolásu Garcíi CMF, EF-450908-1; monsinjorju Manuelu Gonçalvesu Cerejeiri, EF-450913-1; in gospodu Urbanu Duarteju, EF-451105-1.

[33] Pismo iz Madrida, EF-460521-1. Prošnjo gospodu škofu za dovoljenje, da v Coimbri odprejo center oziroma študentski dom, je ustanovitelj poslal

iz Madrida 2. februarja 1946 (prim. RHF, D-15174).

[34] Prim. Álvaro del Portillo, *Sum.* 627.

[35] José Ramón Madurga Lacalle, RHF, T-05848, str. 70.

[36] Prim. RHF, D-15433. Najsvetejši zakrament je bilo mogoče shraniti šele dva meseca pozneje. Oče je spremljal potek del in srčno želel, da bi na čelo tiste hiše stopil Gospod, kot je razvidno iz dopisovanja z njegovimi duhovnimi otroki v Bilbao. Pismo, ki ga meseca novembra piše svojim hčeram, odseva njegovo nepotrpežljivost: ***Ali že imate tabernakelj? Naj bo pogosto deležen vaše družbe*** (Pismo iz Madrida članicam Dela v Bilbao, EF-451117-1). Svoje sinove pa sprašuje: ***Kdaj boste imeli Gospoda v tistem tabernaklju? Tudi jaz si tega močno želim*** (Pismo iz Madrida članom Dela v Bilbao, EF-451128-1).

[37] Federico Suárez Verdeguer, RHF, T-05253, str. 25.

[38] Prim. Javier Echevarría, *Sum.* 2208.

[39] Stanovanju na Ulici Muntaner so po domače rekli »La Clínica«, ker je v njem živelo več zdravnikov.

[40] 8. februarja 1946 so že prejeli nadškofovo dovoljenje (prim. RHF, D-15167). Ustanovitelj 24. 10. 1946 zaprosi za odobritev poljavne kapele s tabernakljem v hiši na Ulici Baltasar Gracián 3, ki je bila nato podeljena 8. 11. 1946 (prim. RHF, D-15168); za dokončanje tega, kar je danes Študentski dom Miraflores, pa je bilo potrebnih še nekaj let.

[41] Prim. RHF, D-15171.

[42] Prim. RHF, D-15172. Apostolsko delo v Murcii in Oviedu se je začelo pozneje kot v drugih španskih univerzitetnih mestih.

[43] Prim. RHF, D-15174.

[44] Odobritev je datirana s 27. februarjem 1946; prim. RHF, D-15173. Gre za bodoči Študentski dom Estila. Ustanovitelj je že proti koncu poletja 1944 naročil, naj se začnejo potrebni postopki za novogradnjo, da bi tam uredili dom za študente.

[45] Prim. RHF, D-15170. Preden je bila zgrajena stavba študentskega doma, so odprli nekaj drugih centrov, da bi razširili apostolsko delo med študenti. Ustanovitelj je 30. aprila zapisal: ***Pravkar sem se vrnil iz Valladolida in danes zjutraj sem našega Gospoda shranil v tabernaklju: to je čudovito, še eden več!*** (prim. Pismo iz Madrida članom Dela v Rimu, EF-460324-2).

[46] Selitev v Študentski dom Monterols je bila ravno na božični večer; prim. Dnevnik centra Monterols, AGP Sec. N, 3 leg. 172-14.

[47] Prim. Pismo iz Madrida članom Dela v Barceloni, EF-430508-1. Ustanovitelj je 25. maja z letalom potoval iz Madrida v Barcelono, 27. maja je šel v Zaragozo, od tam pa nazaj v Madrid; prim. RHF, D-15200.

[48] Francisco Ponz Piedrafita, *Mi encuentro con ...*, op. cit., str. 135.

[49] Francisco Botella Raduán, RHF, T-00159, XI, str. 1.

Andrés Vázquez de Prada

© Fundación Studium

pdf | document generated
automatically from [https://
dev.opusdei.org/sl-si/article/5-
potovanja-po-andaluziji-in-portugalski/](https://dev.opusdei.org/sl-si/article/5-potovanja-po-andaluziji-in-portugalski/)
(5. Avg. 2025)